

แนวทางในการร่างพระราชบัญญัติ

สัญญาซื้อขายสินค้าทางพาณิชย์

๑. จำเป็นต้องมีกฎหมายเรื่องนี้โดยเฉพาะ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยซื้อขายที่ใช้อยู่แบบไว้สำหรับการซื้อขายภายในประเทศเท่านั้น เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายและประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

๒. แม้ประเทศไทยยังมีได้เข้าเป็นภาคีใน CISG แต่ก็ควรเข้าโดยไม่จำเป็นต้องตั้งข้อสงวนใด ๆ ไว้เลย เพราะเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้กันเป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบันอยู่แล้ว

๓. ในระหว่างที่ไทยยังมีได้เข้าเป็นภาคีใน CISG ควรรับตรากฎหมายเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยใช้หลักการใน CISG เป็นแนวทางและให้การรับรอง INCOTERMS อย่างชัดเจน รวมถึงนำหลักการใน UCC และนำกฎหมายของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย และสิงคโปร์ มาพิจารณาประกอบด้วย โดยถือความพร้อม และประโยชน์ของไทยเป็นหลักสำคัญ

๔. กฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าทางพาณิชย์นี้ไม่ควรบัญญัติรวมไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ควรแยกออกมาบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการรับขนของทางทะเล

๕. เอกสารอ้างอิง ดังนี้

๕.๑ บทความเรื่องอนุสัญญาว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศของ รศ.ดร.กิตติศักดิ์ ปกติ

๕.๒ การศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศของประเทศอังกฤษ เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาโดย นายพงษ์ศักดิ์ ยอดมณี

๕.๓ การศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศของประเทศออสเตรเลีย เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาโดย นางสาวจันทิมา พัฒนางกูร

๕.๔ การศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศของประเทศฝรั่งเศส เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาโดย นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์

๕.๕ การศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาโดย นางสาวอุศณา ตั้งภัสสรเรือง

๕.๖ รายงานผลการศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศของสิงคโปร์ เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาโดย นางสาวชิ่งสุมน รัตนจันทร์ และนางสาวกาญจนา คงวันดี

๖. นำข้อมูลของการศึกษาเปรียบเทียบมาใช้เป็นเหตุที่เสนอให้นำเข้า CISG

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับใช้ในเรื่องการซื้อขายอยู่ ๓ ระบบ คือ

๑. การซื้อขายทางแฟง (ที่ไม่เป็นทางการค้า)
๒. การซื้อขายทางพาณิชย์ภายในประเทศ
๓. การซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ

๗. การที่ประเทศไทยมีกฎหมายซื้อขายบังคับใช้ถึง ๓ ระบบ ทำให้เกิดความยุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมาย หากประเทศไทยสามารถปรับมาใช้เพียง ๒ ระบบ คือ

(๑) การซื้อขายทางแฟง ให้นำระบบกฎหมายแฟงมาใช้บังคับ

(๒) การซื้อขายทางพาณิชย์ และการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ควรนำการซื้อขายสองระบบนี้มาอยู่ในบังคับของกฎหมายเดียวกัน เพื่อยกระดับฐานะในการซื้อขายทางพาณิชย์ภายในประเทศ ให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น

๘. ความเห็นของการเข้าร่วมเป็นภาคี CISG

เหตุผลสำคัญ ๔ ประการที่เห็นสมควรสนับสนุนให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี CISG คือ

(๑) ประเทศคู่ค้าสำคัญของประเทศไทยส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมัน และประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มสหภาพยุโรป (EC) ล้วนได้เข้าร่วมเป็นภาคี CISG แล้วทั้งสิ้น ยกเว้นแต่เพียงประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่นเท่านั้นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี การที่ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี CISG จึงทำให้ประเทศไทยตกอยู่ในฐานะโดดเดี่ยวในเวทีการค้าระหว่างประเทศ

(๒) CISG ยกสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศจากนานาประเทศทั้งจากประเทศที่ใช้ระบบ Common Law และ Civil Law เพื่อใช้บังคับกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ อันจะเป็นการแก้ไขหรือลดอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างของกฎหมาย ระบบกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละประเทศ การไม่เข้าร่วมเป็นภาคี CISG จึงเท่ากับเป็นการปฏิเสธการที่จะได้รับประโยชน์จากอนุสัญญาดังกล่าว

(๓) การเข้าร่วมเป็นภาคี CISG จะทำให้ศาลของประเทศไทยได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในเรื่องของการตีความ การวินิจฉัยและการพัฒนาเกี่ยวกับ CISG ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินไปโดยที่ประเทศไทยไม่ได้มีส่วนร่วมด้วยแต่อย่างใด ทั้งที่ในบางกรณีสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศซึ่งมีบุคคลที่มีสถานที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยเป็นคู่สัญญา อาจต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของ CISG เช่น ในกรณีที่กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลนำไปสู่การใช้กฎหมายของประเทศภาคี CISG

(๔) หลักกฎหมายสำคัญของ CISG เป็นหลักกฎหมายที่นักกฎหมายในระบบประมวลกฎหมายค้ำเคยอยู่แล้ว หลักกฎหมายของ CISG จึงไม่แตกต่างในสาระสำคัญจากหลักกฎหมายซื้อขายสินค้าของประเทศไทยมากนัก แม้จะมีบางส่วนแตกต่างกันบ้างก็ตาม

ทั้งนี้ บุคคลที่สนับสนุนให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี CISG ส่วนใหญ่เห็นว่าเนื่องจากในปัจจุบันเวทีการค้าโลกได้ขยายตัวไปอย่างมากและรวดเร็ว การเข้าร่วมเป็นภาคี CISG ของประเทศไทยจะทำให้นักธุรกิจ ผู้ประกอบกิจการค้าพาณิชย์ หรือพ่อค้าชาวไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายที่มีความเป็นกลางและเป็นมาตรฐานเดียวกับนานาชาติประเทศ ซึ่งเหมาะสำหรับการซื้อขายสินค้านำระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ยกวางขึ้นสำหรับใช้กับการซื้อขายสินค้านำระหว่างประเทศโดยเฉพาะ

๙. สำหรับกฎหมายที่จะใช้บังคับกับสัญญาซื้อขายสินค้านำทางพาณิชย์ภายในประเทศนั้น ควรที่จะแยกออกมาต่างหากจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้เหมาะสมกับทางปฏิบัติในทางการค้าให้มากที่สุด โดยกฎหมายซื้อขายสินค้านำทางพาณิชย์ในประเทศที่จะแยกออกมานี้ ควรให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกับสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ เพื่อให้พ่อค้าไทยคุ้นเคยกับมาตรฐานสากล และทำการค้ากันในมาตรฐานสากล เมื่อจะขยายกิจการไปทำการค้ากับต่างประเทศจะไม่สับสนเกี่ยวกับหลักกฎหมายที่จะใช้บังคับ